

15-02-2024

FM2024/27

Naalakkersuisut fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre tilslutter sig Forslag til Lov om ændring af retsplejelov for Grønland (Henvisning af civile retssager til Grønlands Landsret)

(Naalakkersuisoq for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling)

Begrundelse

Lovudkastet er udarbejdet som led i regeringens og Grønlands Selvstyres arbejde med at udvikle danske ansvarsområder i Grønland og har til formål at indføre samme mulighed i Grønland for at henvise principielle civile retssager af vidererækkende samfundsmæssig betydning til behandling ved landsret i 1. instans, som der gælder i Danmark.

Det foreslås i retsplejelov for Grønland at indsætte en regel om henvisning af en civil retssag til Grønlands Landsret til behandling i 1. instans efter anmodning fra en part, hvis sagen er af principiel karakter og har generel betydning for retsanvendelsen og retsudviklingen eller væsentlig samfundsmæssig rækkevidde i øvrigt.

Det foreslås, at disse sager skal behandles med tre dommere i Grønlands Landsret, sådan at landsretten tiltrædes af to landsdommere fra Danmark, svarende til den gældende ordning, når Grønlands Landsret er ankeinstans for Retten i Grønland.

Det foreslås, at ordningen ligesom i Danmark skal omfatte almindelige civile retssager. Ordningen vil bl.a. ikke omfatte familiesager.

Forslaget indebærer, at der som noget nyt vil forekomme sager, hvor Grønlands Landsrets dom kan ankes til Højesteret uden Procesbevillingsnævnets tilladelse.

Det foreslås, at anke til Højesteret skal ske på samme måde som efter reglerne i den danske retsplejelov med de ændringer, der følger af forholdenes forskellighed. Det betyder f.eks., at ankestævningen kan skrives på grønlandsk eller dansk efter appellantens valg.

Forslaget indebærer, at når der efter de foreslåede regler er adgang til at indbringe en dom fra Grønlands Landsret uden Procesbevillingsnævnets tilladelse, vil ankefristen ligesom i Danmark være 4 uger.

I tilknytning hertil foreslås det at ændre den gældende frist på 8 uger for at ansøge om tilladelse til at anke til Højesteret som 3. instans i en civil retssag til en frist på 4 uger. Formålet med

FM2024/27

INAIANN – Sags nr.: 2023 - 25726

forslaget er at bringe fristen i overensstemmelse med den tilsvarende nugældende danske frist og i overensstemmelse med den frist, der efter forslaget vil gælde for at iværksætte anken, når Procesbevillingsnævnet har givet tilladelse.

Bemærkninger fra Naalakkersuisut til udkastet

Det er en høj prioritet for Naalakkersuisut at sikre, at de områder, som den danske regering har ansvaret for, er effektive og tidssvarende.

Som reglerne er i dag, starter civile sager i Retten i Grønland i 1. instans, og de kan herefter ankes til Grønlands Landsret. Med en særlig tilladelse fra Procesbevillingsnævnet vil sagerne yderligere kunne prøves ved Højesteret. Det kan i de særligt principielle sager være særdeles omfangsrige sager, der således behandles med kun én juridisk dommer i Retten i Grønland. Det er ikke hensigtsmæssigt, ligesom det er økonomisk tungt for begge parter, hvis sagen skal behandles i tre instanser.

I den danske retsplejelov er der mulighed for at henvise principielle civile retssager af vidererækkende samfundsmæssig betydning til behandling ved landsretten i 1. instans, således at de kan ankes direkte til Højesteret. Et nyligt eksempel på en sådan sag i Danmark er sagen, hvor grønlandske juridisk faderløse har anlagt sag mod den danske stat. På den baggrund har Naalakkersuisut anmodet Justitsministeriet om, at denne mulighed også indsættes i den grønlandske retsplejelov.

Naalakkersuisut har anmodet den danske regering om, at forslaget undergår parallel behandling. Dette indebærer, at den danske regering kan fremsætte forslaget i Folketinget, inden den endelige udtalelse foreligger fra Inatsisartut. Det er imidlertid en forudsætning for parallel behandling, at selvstyrets endelige udtalelse foreligger, inden udvalget i Folketinget afgiver betænkning forud for andenbehandlingen. Grønlandsudvalget vil blive orienteret om Naalakkersuisuts anmodning forud for fremsættelse af lovforslaget i Folketinget.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Ingen

Økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv

Lovforslaget giver mulighed for, at særligt principielle og samfundsmæssigt vidtrækkende civile retssager, som under alle omstændigheder måtte forventes afgjort endeligt ved Højesteret, kan behandles ved to instanser fremfor som i dag ved tre instanser.

For de få virksomheder, der er parter i sådanne særligt principielle og samfundsmæssigt vidtrækkende civile retssager, vil dette medføre en administrativ og økonomiske lettelse.

Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Ingen.

Høring

Justitsministeriet har stået for høringsprocessen, hvor relevante grønlandske myndigheder har været inddraget. Forslaget har været i høring i perioden fra den 14. december 2023 til den 11. januar 2024.

Bilag

1. Resumé
2. Forslag til Lov om ændring af retsplejelov for Grønland (Henvisning af civile retssager til Grønlands Landsret)
3. Kommenteret høringsoversigt